

REBELL

UNGDOM FORANDRER VERDEN

Rød Ungdoms blad 03/2016

www.akp.no (2024)

Redaktør

Runa Fjellanger

Redaksjonen

Ole Mjelstad
Bendik Hugstmyr Woie
Tormod Ytrehus
Didrik Sten Ingebrigtsen
Tomine Sandal
Hannah Figenschou Johansen
Oksana Godlewski

Layout

Ole Mjelstad

Forsidefoto

Anne Valeur

Forside

Aida Frantzen

Korrektur

Jenny Dahl Bakken

Utgitt av

Rød Ungdom
Røds ungdomsorganisasjon
Dronningens gate 22,
0154 Oslo
22 98 90 70
ru@sosialisme.no
rødungdom.no

Opplag**trykkeri**

Flisa trykkeri

Følg ossrebell.origo.nofacebook.com/rebell.no

I samarbeid med Socialistisk Ungdomsfront

AKTIV UNGDOM**Erasmus+**

FRA STENGING AV BØRSEN TIL ANTIKRIG

Tekst: Didrik Sten Ingebrigtsen

Noe av det viktigste RU holder på med, er aksjonisme. Vi sitter ikke i regjering, og har ikke penger til å drive med lobbyvirksomhet, så måten vi får til endring på, er gjennom å gå ut på gatene, få med oss folk, og bare rope så høyt at politikerne ikke kan ignorere oss.

Til denne utgaven av Rebell tenkte vi i redaksjonen at vi skulle lage en sak hvor vi gikk gjennom noen av de kuleste aksjonene RU har vært med på i de litt over 50 åra vi har eksistert. Men raskt viste det seg at dette ble alt for ambisiøst! Det har vært så mange rå aksjoner opp gjennom åra, at det fortjener så mye mer enn en dobbeltsidig sak og en måned med research. Heldigvis lages det bok om RUs historie akkurat nå, og den blir forhåpentligvis gitt ut til neste år. Så mens vi gleder oss til det, kan dere kose dere med noen av de kuleste aksjonene RU har vært med på fra de siste – ikke femti, men – femten årene.

2001 Gratis skolebøker

Den magiske verdenen i Harry Potter er ganske kul, den. Men det er et par ting der vi godt kan klare oss uten her i Norge. Voldemort, dødsetere og det helt hinsides byråkratiske magidepartementet er helt åpenbare eksempler. Men også det at elever må betale for egne bøker og utstyr mener RU er én av de kjipe tingene på Galtvort, og vi kjemper mot at det skal være sånn i norske skoler.

For på tross av at det lenge har stått i loven at skolen skal være gratis, er den ikke det. Går du yrkesfag er ikke sjansene store for at stipendiet dekker det dyre utstyret du trenger den dag i dag, men det var enda verre før. For bare 10 år siden måtte nemlig alle på vide-regående punge ut hvert år, og kjøpe sine egne skolebøker, isteden for å låne dem som i dag. For noen gjorde det ikke så mye å måtte betale et par tusenlapper ekstra i året, men for de som allerede hadde minst var dette et slag i trynet. Så i år 2000 sa Rød Ungdom at hvis ingenting skjedde innen skolestarten høsten 2001, så kom vi til å ta saken i egne hender. Og politikerne lovet i hytt og pine, men da sommeren 2001 begynte å nærme seg, ble det klart at ingenting kom til å skje fra deres side.

Rød Ungdom derimot, holder løftene sine, og tok ikke noen sommerferie det året. På kontoret scannet vi inn side for side av i alt 14 skolebøker. Med datidens utstyr tok det lang tid, og kvaliteten var så dårlig at mange av sidene nok ikke var spesielt enkle å lese. Men da skolen startet var bøkene tilgjengelig på nettet. Vi ble anmeldt, men hørt, og etter en høyesterettsdom og seks år fikk endelig elever låne bøkene sine gratis.

2003 - Irakkkrigen

Tidlig i 2003 bestemte USA at de skulle gå til krig mot Irak, fordi de påsto Irak hadde masseødeleggende våpen. I dag vet vi at Irak aldri hadde det, men det får bli en annen sak. Det var mye snakk om Norge skulle bli med i denne krigen på den tida, og RU var med på å ta initiativet til Ungdom mot krig. Det skulle være lav terskel for å bli med på aktivitet, og man trengte ikke å være noe mer enn ungdom og mot krigen for å være med. Alt gikk kjapt, og 15. februar var det internasjonal aksjonsdag mot krigen. I ettertid har det blitt klart at dette var den største aksjonen noensinne. Hvor mange som deltok på verdensbasis er det vanskelig å si, men det er snakk om et sted mellom 10 og 30 millioner! Men selv ikke etter dette ble planene om krig kastet på historiens skraphaug, der de hørte hjemme. Og Ungdom mot krig sto på og arrangerte elevstreiker, demonstrasjoner og møter, og til slutt ble presset på politikerne så stort at de gikk med på å ikke være med i Irakkkrigen.

2004 - Aksjon mot KrFs homofobi

Men ikke alle kule aksjoner involverer tusener av mennesker og månedsvis med innsats. I 2004 var Kjell Magne Bondevik fra KrF statsminister, og det skulle arrangeres landsmøte i Bergen. På denne tiden var det ganske store kontroverser rundt KrFs syn på homofili, og flere av politikere hadde nylig påstått ting som at det kunne kureres gjennom bønn. RU i Stavanger og Bergen samarbeidet, og tok med seg hvite labdresser og desinfiseringsutstyr, gikk på scenen under den nye lederens tale, og annonserte at det var en svært smittsom sykdom her som måtte kureres: homofobi. De fortalte at hele salen måtte plasseres i karantene for å hindre at det spredde seg.

2005 - Oljeboring i hagen til Halvorsen

Høsten 2005 ble det såkalte Goliat-feltet i Barentshavet åpnet for oljeboring, med miljøpartiet SV i regjering. Striden rundt oljeboring i Barentshavet var ikke så ulik den om oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja: Oljekåte Arbeiderpartiet sier ja til alle som vil bore, og Stortinget nikker nesten enstemmig bekreftende. Alle som ikke sitter på Stortinget river seg i håret i fortvilelse over at vi skal pumpe opp enda mer olje, og at den attpåtil skal komme fra særdeles sårbare områder.

Dagen etter at miljøministeren hadde godkjent oljeboringa i Barentshavet, satte Rød Ungdom i gang sin egen leiteboring. I daværende SV-leder Kristin Halvorsens hage i Oslo. Værforholdene var mildere der, og siden hagen er på land er det mange tekniske utfordringer man slipper unna. Tanken var at hvis man bare kunne finne olje på en sånn plass, så ville det ikke være nødvendig å bore i Barentshavet. Det ble ikke funnet noe olje der, men tre år etter prøvde RU på nytt, med en oljerrigg utenfor Olje- og energidepartementet.

2013 - Boligbygging i hagen til Fabian Stang

Boligprisene har eksplodert de siste tjue årene, men de etablerte partiene har bare gitt markedet mer og mer makt, i håp om at det på magisk vis skal løse noe som helst. Problemet er bare at de rike spekulantene som styrer markedet, tjener grovt på at prisene øker. Og deres profittjag har gjort at folk flest ikke har råd til boligene de lever i lengre, og at et av de ordene som skaper mest frykt blant dem, er "boligboble".

Spesielt i Oslo har markedet løpt løpsk, og i 2013 aksjonerte RU mot dette ved å bygge pappboliger i hagen til daværende ordfører Fabian Stang. Med det viste vi hvor lett det egentlig var å bygge boliger til folk, og hvordan Stang burde ha bygd boliger for kjøp og salg utenfor markedet.

2012 - Narkorazzia på Stortinget

Politiet begynte i 2012 en ny og skummel praksis. De kom uanmeldt på særdeles lite trivelige besøk til skoleklasser, og lette etter narkotika. Et av de grunnleggende prinsippene i rettsstaten er at man er uskyldig fram til det motsatte er bevist. Når politiet behandler alle som mistenkte, og får hundene sine til å sniffe både her og der, er det et overtramp, og de snur hele rettstatprinsippet opp ned. Derfor stilte sinte RUere seg opp utenfor Stortinget, og fikk politikerne der til å smake sin egen medisin.

2007 - Innestenging av Støre

Regjeringa hadde akkurat bestemt seg for å sende 150 spesial-soldater til Afghanistan, og fredspartiet Rød Ungdom var ganske åpenbart mot dette. Men siden daværende utenriksminister Jonas Gahr Støre var uenig, sperret aksjonister fra RU ganske enkelt av Utenriksdepartementet, og sa han ikke fikk komme ut før han hadde tatt til fornuften. "De vil ikke høre, spenn inne Støre" ropte vi mens vi sperret inngangen med teip og barrierer.

2008 - Stenging av Oslo Børs

Finanskrisa vi så på slutten av det forrige tiåret har ledet til en hel rekke andre kriser over hele verden, og den kom fordi rikingene spekulerte med vår felles framtid. Men isteden for at vi endret lovene, og fjernet makt fra de folka som skapte arbeidsledighet og fattigdom, kastet de etablerte partiene penger på dem. Rød Ungdom derimot, stengte Oslo Børs. Vi stilte oss opp utenfor den store bygninga med hjelmer og refleksjakker og erklærte at den var stengt grunna økonomisk rasfare.

2011 - Leksestreik

Etter den store suksessen med kampanjen mot retusjert reklame, startet RU i 2011 en annen kampanje som skulle vise seg å få stor politisk innflytelse. Lekser fungerer ikke, stjeler fritid, og gjør at karakterer går i arv. Derfor arrangerte RU leksestreik. Elever over hele landet boikottet lekser, arrangerte tog, og gikk fra timene for å vise at dette var en sak som var viktige for dem. De etablerte politikerne lo av oss, og tok ikke kravet vårt om ei leksefri skole seriøst. Men nå, bare fem år etter, er det noe alle partiene diskuterer, vi har flere leksefrie skoler enn noengang før, og vinden blåser bare én vei: mot ei leksefri skole.

2009 - Retusjert reklame

De siste ti årene har skjønnhetstyranniet blitt mer og mer brutalt. En av tre jenter slanker seg, og én av ti av de igjen utvikler en eller annen form for spiseforstyrrelse. Og da er det trist at de reklamene som omgir oss hele tiden, og som utgir seg for å representere skjønnhetsidealet, representerer noe uopnåelig som bare gjør flere syke. Selv modellene, som har som jobb å se ut som dette skjønnhetsidealet reklameindustrien har skapt, får det ikke til: de må retusjeres til det ugjenkjennelige før de kan klistres opp i byene, og vises på reklameskjermene. Tynnere midjer, større pupper, endring av ansiktsfasongen, fjerning av urenheter; ingenting er godt nok for reklamebransjen.

RU hadde i 2009 lenge vært mot retusjerte reklamer, men det var først dette året aksjonsmaskineriet skulle settes i gang. 2. november var det nasjonal aksjonsdag for likelønn, og mot retusjering av reklame, og da ble det blant annet hengt opp snakkebobler ved siden av retusjerte modeller med teksten "Etter at jeg begynte med Photoshop har jeg gått ned masse i vekt". Siden det har vi aksjonert hvert eneste år mot de retusjerte reklamene, og i 2010 fikk vi selskap. Vi tok initiativ til Ungdom mot Retusjert Reklame, som er et nettverk som i dag består av sju organisasjoner og ungdomspartier som er enige i at retusjert reklame er dritkjipt, og sammen kjemper mot det. Vi har de siste årene fokusert spesielt mye på kravet om å merke retusjert reklame, og vi har hengt opp varsler - som de på røypakker - på retusjerte reklameplakater, hvor vi advarer mot de farlige konsekvensene. På denne måten får vi både vist til politikerne at dette er et viktig krav, reklameselskapene må bruke penger på å fjerne våre plakater, og - viktigst av - alt bevisstgjør vi unge kvinner, sånn at reklamen mister litt av sin effekt på dem. Sammen har vi tydeliggjort problemet, og nå får det uttelling i form av vedtatt politikk.

Høsten 2015 gikk byrådet i Oslo inn for merking av retusjert reklame. Og nå i vår vedtok Trondheim bystyre at reklame som fører til kroppspress, skal forbys fra alle offentlige plasser. Det er ikke noen tvil om at ungdoms iherdige kamp er det som gjør at vi endelig ser handling, også fra politikernes side.

2014 - Havnearbeiderne i streik

I lang tid har havnearbeider vært en beskytta tittel. Fagforeninga har vært sterk, og det har betydd ei anstendig lønn, og ålreite arbeidsvilkår for havnearbeiderne. Men kanskje viktigst har det betydd at dette har ført til trygge arbeidsforhold. Havnearbeidere lossar gigantiske konteinere på og av skip, og det løper folk innimellom som aller helst ikke vil få konteinere oppå seg. Fagforeningene har derfor krevd at de skal bli godt kurset i sikkerhet, og få nok pauser til hele tiden å være skjerpet. Men dette koster selvfølgelig penger for havnestyrene, og våren 2014 sa de stopp.

Sakte men sikkert ble havnearbeidernes monopol satt på prøve, og ufaglærte fikk jobbene deres. Sympatistreiker satte i gang, men havnestyrene ga seg ikke. Høsten 2014 arrangerte derfor Rød Ungdom en aksjon i Trondheim, for å fortelle folk hva som skjedde, og samle inn penger til de streikende havnearbeiderne. Vi lagde en modell av byen Mosjøen, hvor konflikten hadde vært spesielt tilspisset, og lot forbipasserende prøve å losse konteinere fra havna og inn til byen med ei lekekran, uten å skulle treffe husene. Merkelig nok var det ikke så mange som fikk det til.

2015 - Gruvedumping i Førdefjorden

Som ett av tre land i verden er det fortsatt lov i Norge å dumpe avfall fra gruvedrift rett i havet. Det betyr at når selskapet Nordic Mining lagde sin plan for gruvedrift i Sogn og Fjordane, fant de ut at det aller billigste og greieste var å bare dumpe avfallet rett ut i vakre og skjøre Førdefjorden. 10 000 tonn hver dag. I 50 år.

Dette vokste det stor folkelig motstand mot, og Natur og Ungdom tok initiativ til å lenke seg fast for å hindre arbeidet til Nordic Mining. Hver morgen i et par uker, mens Nordic Ming prøvde å sjekke forholdene for gruvedrift, lenket aksjonister seg fast. Maskinene kom seg ikke dit de skulle, eller måtte bare stå i ro, helt til politiet kom og rev oss løs. Og det kunne ta sin tid.

2016 - Fraværsgrensa

Sommeren 2015 bestemte regjeringa at det fra skoleåret 2016/2017 skulle bli ei fraværsgrense på 10% på videregående skole. Det betyr at hvis du er borte fra et fag 10% av timene, så får du ikke godkjent det faget, og må ta det opp på nytt. Høyresida forstår ikke at når noen lar være å komme på skolen, så betyr det ikke automatisk at de er late.

Når du lar være å komme på skolen fordi du blir mobbet, og fordi det er tungt å komme seg opp hver morgen til noe du ikke mestrer, så er det ikke deg det er noe galt med. Da hjelper det heller ikke å innføre ei fraværsgrense. Det eneste det gjør med de som sliter, er at de mister siste rest av motivasjon en måned før

semesterslutt, når de krysser grensa og vet at de uansett ikke får godkjent faget.

Vi var en bred front av partier, Elevorganisasjonen, og massevis av enkeltelever som kjempet mot fraværsgrensa. Det har vært store demonstrasjoner rundt omkring i landet, og elevstreik i de største byene, og i siste liten bukket regjeringa under for presset, og fraværsgrensa ble fjernet. Dessverre var ikke kampen over – Arbeiderpartiet snudde og gikk med på å innføre en grense på 15 prosent, men litt andre kriterier enn regjeringa sin. Vi skal ikke gi oss, og fortsetter kampen.

AMERIKANSK

VÅR

Vi på venstresida har aldri digga USA. Kapitalismens høyborg, hauken som bomber i stykker land etter land, og forurensner numero uno. I årets presidentvalg har kidsa for første gang fått en president å heie på. 74 år gamle Bernie Sanders har blitt så populær at unge voksne heller vil ta en kaffe med ham enn Beyonce. På kun kort tid har Bernie klart å bli en utfordrer til den mer kjente og etablerte Hillary Clinton. Det «på tross av» at han er sosialist. Hvordan kunne dette skje i landet som for oss radikale nordmenn er så kjipt som det kan få blitt?

USA er et land rigga for de rike. Det er de rike som eier mediene, det er de rike som styrer partiene, og det er de rike som har bygd et valgsystem som i utgangspunktet krever at du skal være superrik selv for å kunne vinne valg. USA er så stort at det er vanskelig å gjøre noe med denne urettferdigheten. Men finanskrisa som inntraff i 2008 som følge av bankenes griskhet, og som ramma de fattige og middelklassen, starta et sinne mot systemet. Et sinne som ikke forsvinner.

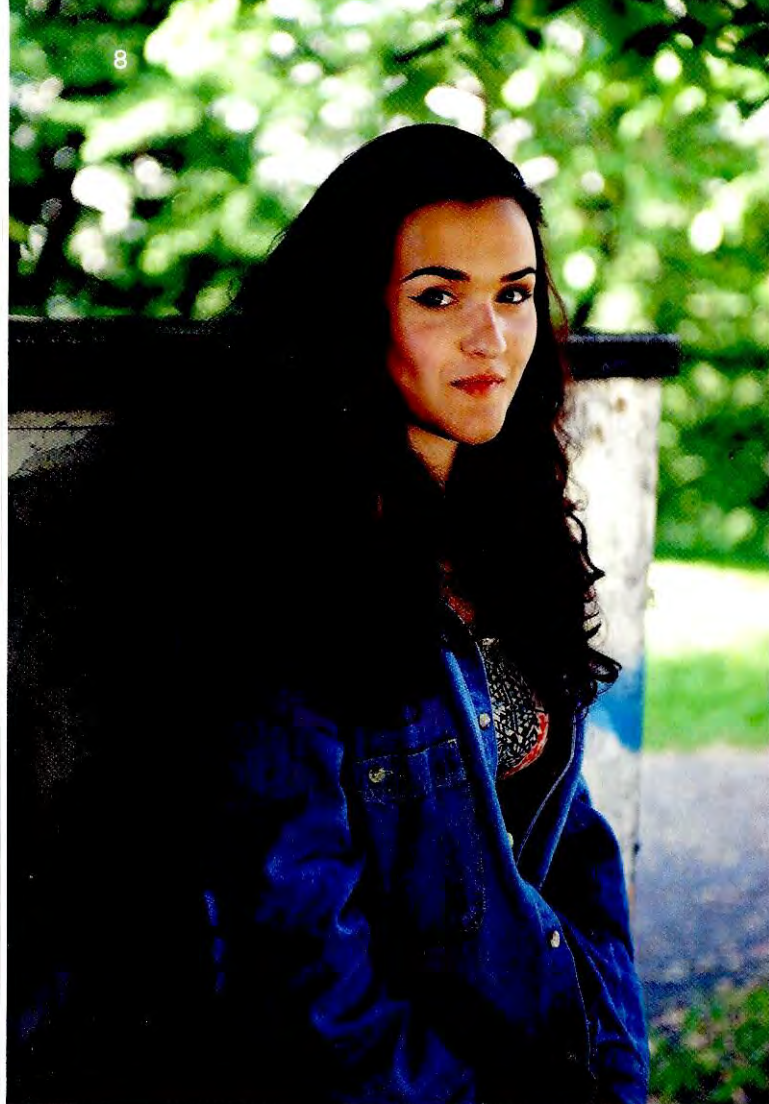
Unge amerikanere må i dag ha to jobber for å ha råd til leilighet og pålegg på skiva. Det er de dritt lei av. Urettferdigheten rundt finanskrisa og stadig dårligere lønninger bana vei for en presidentkandidat utenom det vanlige. I motsetning til alle andre kandidater er ikke Bernie Sanders

Tekst

Reidar Strisland

selv rik, og han nekter å ta i mot milliondonasjoner fra rike. I stedet samler han inn millioner av små summer fra vanlige folk. Så mye har han samlet inn at han har tatt igjen Hillary i innsamla cash, og det på tross av at hun samler inn millioner fra rikinger.

Selv om siste nominasjonsvalg ikke arrangeres før langt ute i juni, skal det nå mye til for at Bernie ender opp som Demokratenes presidentkandidat. Men fortvil ikke. Kidsa glemmer ikke. Vent noen år, og vi vil få en president som vil forandre både USA og verden til det bedre. Denne valgkampen har vi endelig hatt en populær presidentkandidat som har turt å snakke om palestinerne rettigheter, om fornybar revolusjon, om å dele opp banker som er for store og om å innføre finansskatt som kan finansiere gratis utdanning. Dette er bare noen få eksempler på saker som Bernie har gjort spiselige for amerikanerne. Nå gjelder det at alle de millionene av engasjerte unge i USA fortsetter med politikk også etter valget, og bidrar til den nødvendige politiske revolusjonen. Det er åpenbart at de har forstått at systemet er rigga, og de er dritt lei. Bernie Sanders var gamlingen de trengte for å sette i gang

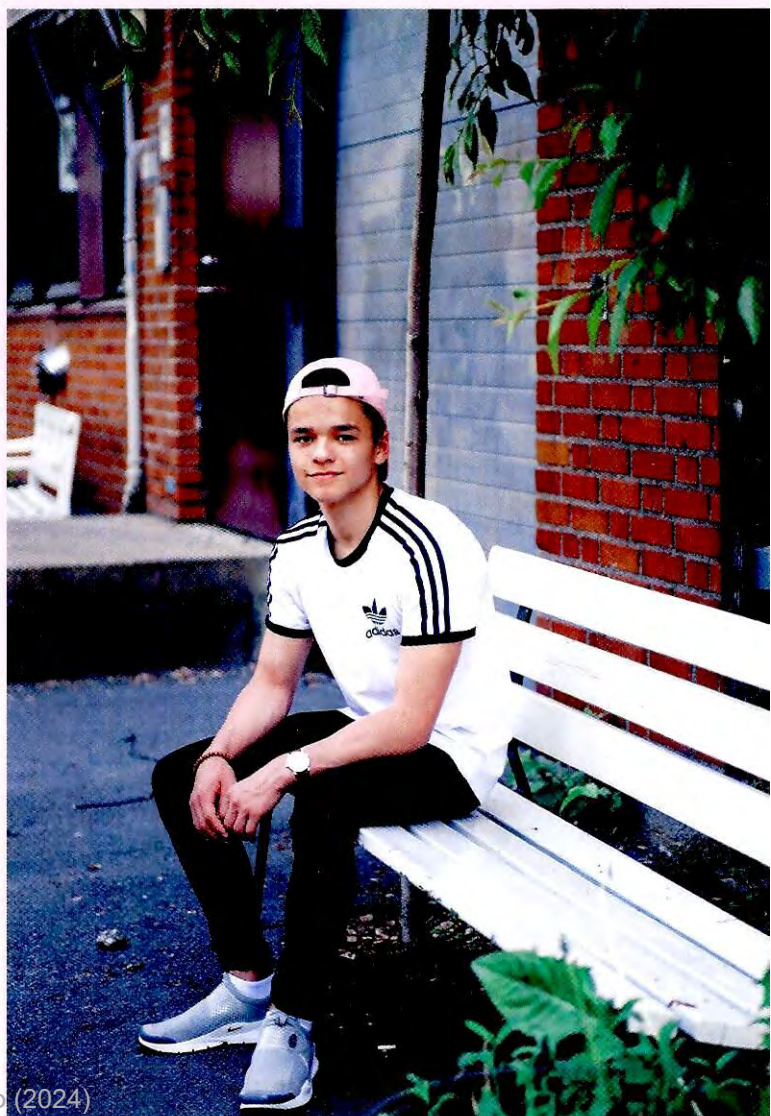

Hei, jeg heter Mads Mai-The, er 17 år og bor på Grorud. Jeg går på Foss vgs, og driver med troppsturn. Jeg har vokst opp i Groruddalen, og sett både de gode og mindre gode sidene av dalen. Moren min er helt norsk, faren min er halvt vietnameser. Bestefaren min flyttet til Norge for å gifte seg med farmor. Jeg vil ikke si jeg har et nært forhold til Vietnam, verken språklig eller kulturmessig.

Mads Mai-The

Jeg bor på Bjølsen i Oslo. Jeg går på musikklinja på Foss vgs. Jeg er norsk, selv om jeg har aner fra andre steder som gjør meg litt mørkere enn gjennomsnittet. Mamma er adoptert, og hennes biologiske far var fra Kapp Verde. Min biologiske far er kosovoalbani, men jeg ble adoptert av pappaen min Steinar da jeg var liten. Den biologiske faren til mamma var en type sjømann som seilte mye mellom Norge og hjemlandet. Jeg tror han bodde her i perioder også. Min biologiske far flyttet for å finne jobb, vil jeg tro, men er ikke helt sikker egentlig. Akkurat nå går jeg på skole og holder mye på med musikk. Jeg slapp en EP under mitt eget navn som heter «Sorry Not Sorry» og bruker mye av tiden min rundt det sammen med bandet mitt. Vi har gjort mye gøy, som å spille på John Dee, Cosmopolite og ikke minst Rockefeller i 2016. Og nå har alle snart en etterlengtet sommerferie, så da blir det sikkert en god del skiving og soling. Gleder meg veldig til det!

Aida Frantzen

Jeg heter Umar Khalid. Jeg er 18 år gammel og går andreaåret på Foss. Jeg har sett begge sider av byen, de seks første årene av livet mitt bodde jeg på Hovseter. Jeg flyttet deretter til Veitvet, og det er der jeg har bodd siden. Jeg er opprinnelig fra Pakistan, og det er begge foreldrene mine også. Moren min er født i Norge, men faren min kom hit i 1997, etter at han giftet seg med moren min.

Umar Khalid

Mitt navn er Malgorzata, men jeg blir kalt Gorzka. Jeg er 31 år gammel og bor i Oslo. Jeg jobber på Cafe Liebling på Grunerløkka og som freelancer innen grafisk design. Fra og med juni skal jeg jobbe hos Åpent Bakeri som «Rej Cake». Jeg kom til Norge for to år siden etter at min far døde, og etter avslutningen på et forhold trengte jeg distanse, og jeg ønsket å reise og finpusse mine evner som grafisk designer.

Gorzka

VI ER KLARE TIL OMKAMP OM FRAVÆRSGRENSA

Norske elever trodde seieren var i havn og at regjeringas fraværsgrense var historie. Så snudde Arbeiderpartiet.

Linn-Elise Øhn Mehlen
er leder i Rød Ungdom

Foto
Anne Valeur

Onsdag 1. juni blei den omstridte fraværsgrensa historie, få måneder før den skulle innføres. De nye reglene skulle innføres skoleåret 2016/2017 og gikk ut på at elever som hadde mer enn 10% udokumentert fravær i et fag, ikke skulle få karakter i faget. Forslaget ble møtt med hard motstand, fordi mange fryktet at fraværsgrensa ikke kom til å gjøre at elever møtte mer opp på skolen, men heller at mange flere kom til å droppe ut av videregående fordi det er så mye fravær som ikke kan dokumenteres, eller som i hvert fall kan være vanskelig å få dokumentert. Psykiske problemer, mobbing, vold i hjemmet og liknende er alle ting som i utgangspunktet gir gyldig fravær om det kan dokumenteres, men vi veit at dette i virkeligheten kan være vanskelig å snakke om, og ikke minst vanskelig å dokumentere. Fraværsgrensa kunne i ytterste konsekvens blitt en dropout-garanti for elever på videregående.

Elevbevegelsen mot fraværsgrensa har vært den største politiske mobiliseringa av skoleungdom på årevis. Over 10 000 elever streika mot fraværsgrensa 11. mai, og risikerer dermed - ironisk nok - ugyltig fravær. Streiken mot fraværsgrensa var det beste argumentet mot politikere, rektorer, lærere og andre forkjempere for fraværsgrensa som mener at dagens elever er late, uengasjerte og utakknemlige for muligheten til å gå på videregående. Streiken var et viktig signal til politikerne om at elever bryr seg om sin framtid og utdanning, og at for en gang skyld burde elevene bli hørt fordi det tross alt er de som kjenner sin egen skolehverdag best.

Da det ble klart at Torbjørn Røe Isaksen og regjeringa ikke kom til å få flertall for forslaget ble det feiret som en stor seier av alle som har jobbet mot fraværsgrensa. Så, onsdag 7. juni, snudde Arbeiderpartiet, og åpner nå for en fraværsgrense på 15 % som skal evalueres etter tre år. Dette er unektelig et stort tap for elevbevegelsen. Ikke bare fordi det er elevene som kommer til å tape på de rigide reglene, men også fordi motstanden mot fraværsgrensa har kommet fra elevene selv. Uten deres store engasjement tror jeg ikke det hadde vært så mange partier som hadde tatt standpunkt mot fraværsgrensa. Det at elevene nå ikke blir lyttet til er et tap.

Arbeiderpartiet forsøker selvsagt å dempe inntrykket av at de har sviktet elevene. «Dette har vi ment hele tiden,» sier de nå. I deres verden er det et hav av forskjell mellom ei fraværsgrense på 10 % og ei på 15 %. Med det viser de at de virkelig ikke har skjønt poenget. Fraværsgrensa er en gedigen mistillitserklæring, ikke bare mot landets elever, men også mot lærerne som blir fratatt sin mulighet til å utvise faglig skjønn. Den vil føre til at lærere som burde kunne gjøre egne faglige vurderinger når de skal sette karakterer på elever, nå blir tvunget til å stryke elever som har mer enn 15 % fravær i

et fag. Alle, både tilhengere og motstandere av fraværsgrensa vil at elever skal være på skolen, men Rød Ungdom er mot en slik rigid grense, uavhengig om den er på 5, 10, 15 eller 20 %. Dette er ikke et spørsmål om prosentsatser - det er et spørsmål om prinsipper.

Det mange synes å glemme er at vi veit fint lite om norske elevers fravær. Vi veit lite om hvor høyt eller lavt det er, og enda mindre om årsakene til at elever er borte fra skolen. Derfor virker det meningsløst å innføre en fraværsgrense før man har kartlagt det faktiske fraværet til elever. For Rød Ungdoms del handler motstanden mot fraværsgrensa likevel først og fremst om at det ikke er en slik skole vi vil ha. Fraværsgrensa er pisk uten gulrot. Den er rigid, gammeldags og bakstreversk, og ikke tilpassa en moderne virkelighet der elever trenger en helt annen type oppfølging enn slike straffereaksjoner.

Overfor utdanningsminister Torbjørn Røe Isaksen og hans allierte i Arbeiderpartiet vil jeg gjøre oppmerksom på én ting: tusenvis av elever over hele landet streika mot den første fraværsgrensa, og jeg kan love dere at de ikke har tenkt til å gi opp nå. Elvene har vist at de er klare til å slåss for retten til å påvirke egen skolehverdag, slåss mot dropout-garantien og slåss for en skole for alle. Det kommer dere til å merke.

Tekst: Anja Ariel Tørnes Brekke

REBELLS FESTIVALGUIDE

Sommeren er her og for noen betyr det kun en ting; festival! Det er nå du skal se artistene du har hørt på hele vinteren live, møte masse nye mennesker og få mange nye inntrykk.

Enten du er en rutta festivalentusiast eller skal på din første festival i sommer kan man ikke gå uforberedt på festival. Her er noen tips for å sørge for at din festivalsommer blir best mulig og at du er en solidarisk festivaldeltaker.

HVA BURDE MAN PAKKE TIL FESTIVALEN?

Hvis du skal bo på festivalcamp må man planlegge pakkinga si litt mer enn om man er på festival og sover hjemme eller på hotell. Du må blant annet ha med liggeunderlag, sovepose og telt. Dette kan du få kjøpt veldig billig på Europris om du ikke har det selv.

Vær en supersmart-festivaldeltaker og ta med:

Nødlader (eller en solcellepanel-lader)

Reiseførstehjelpspakke

Swiss army-kniv

Plastkopp, -tallerken og bestikk.

Solkrem

Dorull

Antibac

Reisehåndkle

Litt frokost (for eksempel rugbrød og pesto som holder seg veldig godt lenge)

Og så må du selvsagt huske glowsticks!

FESTIVALFASHION

Lurer du på hva du skal ha på deg på festival? Svaret er: alt. Jeg synes noe av det kuleste med å dra på festival er å se på alt det kule/merkelige folk har på seg. Er det ett sted du kan gå i akkurat hva du vil så er det på festival.

Du kan gå for Coachella-klassikeren jeansshorts, crop-top og hatt, eller noe helt annet! Det viktigste å huske på er at du tar med deg nok klær. Det er kjipt hvis du kun har våte og skitne klær etter første dagen på festival. Undervurder heller ikke at du skal være mye ute også om kvelden. Det kan være lurt å ta med seg noen varme klær selv om det er sommer.

VÆR REVOLUSJONÆR, OGSÅ PÅ FESTIVAL!

Ser du noen som har det kjipt, blir trakassert eller diskriminert - si i fra! Det finnes, uheldigvis, også drittsekker på festival.

I Rød Ungdom driver vi med revolusjonær rydding. Det betyr at du skal sørge for at det er enda ryddigere når du forlater et arrangementslokale enn når du kom. Det gjelder selvsagt også på festival. Selv om veldig mange lar være, rydd opp etter deg.

Uten mat og drikke duger sosialisten ikke! På festival kan man fort være så opptatt av å få med seg alle konsertene at man glemmer å få i seg mat og vann. Et tips her er å planlegge festivaldagen sin. Sett deg ned med noen venner dagen før festivalen og se gjennom programmet. Da er det lettere å finne gode tidspunkt for å få i seg noe mat, og droppe en ikke så spennende konsert.

Ha respekt for de frivillige og arrangører. På en festival er det mye som må ordnes overalt hele tiden. Selv om du har ferie og er yolo er noen på jobb. Vær litt ekstra grei mot dem. Det er tross alt de som sørger for at du kan ha det dødsfett på festival.

På festival er man ofte mange mennesker samla på en plass. Som regel går det veldig fint, men det kan også by på utfordringer. Noen forholdsregler bør man ta, men det aller viktigste er å ta vare på hverandre. Ser du noen som sliter med å puste, er overstadig berusa eller dårlige? Gå bort og hør om de har det bra, hvis ikke - tilkall en vakt. Er det alvorlig og du ikke får tak i en vakt bør du ringe 113.

HVORDAN — VELGE — FESTIVAL?

FEMINISME- VINNEREN:

INGEN

Det sies at norske festivaler har blitt bedre på kvinneandel, men når Øya-festivalen i Oslo kun har 25% rene kvinnelige acts er det en lang vei igjen. Alle årets festivaler scorer dårlig på kjønnsbalanse. Det virker som noen festivaler har glemt at det finnes kvinnelige artister og kun booka menn.

Det trengs unge festivalarrangører som setter kvinnelig representasjon på festivalkartet. Den beste måten å gjøre det på er å arrangere sin egen feministiske festival.

Fem steg for å lage din egen festival

- Få med deg vennene dine!
- Søk penger fra Frifond
- Lei et kult lokale
- Book fete kvinnelige artister
- Snakk med en erfaren festivalarrangør (det finnes mange av dem og de er alltid hjelpsomme.)

KLIMA- VINNEREN:

TRÆNAFESTIVALEN

Når: 6. - 8. juni

Hvor: Træna, Nordland

Elsker du natur, distriktsnorge og musikk? Da er Trænafestivalen midt i blinken for deg. 33 nautiske mil uti havet finner du spektakulære fjellformasjoner, en naturlig scene inni fjellet og tidenes minste og mest inkluderende lokalbefolkning.

I tillegg til å være Norges mest avsidesliggende festival har Træna et stort fokus på klima og spesielt gjenvinning. Her finner man ikke søppel rundt campen sin!

ANTIKAPITALISME- VINNEREN:

ROSKILDE-FESTIVALEN

Når: 25. juni - 2. juli

Hvor: Roskilde, Danmark

Roskilde er en av Europas største festivaler. Den er drevet helt non-profit og all profit fra festivalen går til gode formål. Roskilde er ikke bare musikk, men følelsen av frihet, fellesskap og solidaritet. Festivalfølelsen på Roskilde har fått kallenavnet «the orange feeling» og kan best oversettes med festivalsosialisme.

La oss snakke litt om...

Om du ikke allerede har fått med deg TV-serien *Skam* anbefaler jeg deg å legge bort Rebell for øyeblikket og dra fram nettbrettet, telefonen eller PCen.

Tekst:

Hannah Figenschou Johansen

Foto:

Anna Valeur

Sett deg godt til rette og gå inn på skam.p3.no. Enhver samtale på fest, kafeen, skolen eller universitetet har vært preget av serien som har tatt Norge med storm siden den først dukket opp i fjor høst. Utallige kronikker har blitt skrevet, kommentarene har floreret på nettet, og - skal ikke William bare svare nå, a? Jeg tok meg en tur til den lokale kafeen for å snakke med jentene bak podcasten «Sammen om Skammen».

Gjennom Rubicon TV startet jentene Ada Sundby, Ingeborg Sleipnes Sivertsen og Renate Leth-Olsen opp «Skam-panelet». Det viste seg at konseptet funket bedre som en podcast, da man har mer kontroll og kan snakke mer utfyllende, forteller Ingeborg. Podcast-konseptet er et eget initiativ fra jentenes side hvor de produserer alt selv.

– Når vi spiller inn nå, er vi mye mer profesjonelle. Før hadde vi bare tjuve minutter på oss, hvor vi ikke rakk å gå igjennom alt. Nå kan vi snakke inn i uendeligheten om ingen ting, og det er greit at episodene er lengre, sier Ada.

– Vi har blitt kjent med våre radiopersonligheter og vokst sammen, legger Renate spøkefullt til. Det postes ukentlig en ny podcast der den nyeste episoden av *Skam* står på agendaen, og mellom 2-3000 lyttere sitter hjemme i spenning.

– Dere forteller i podcasten at dere er feminister, og jeg har lagt merke til at det er mange som trekker en linje mellom *Skam* og feminisme, gjennom de sterke kvinnelige karakterene.

Renate avbryter meg fort og forklarer at hun er lei av at karakteren Noora har blitt fremstilt som den eneste feministen – og at serien har mistet sin sterke kvinnelige karakter ettersom Noora har falt for «bad boy-en» William.

– Å være feminist er ikke å være sterk hele tiden, det er ikke å kunne tåle alt. Å være feminist er rett og slett å ville bli behandlet som et menneske. Noora er jo et menneske og mennesker blir forelska, det er min kritikk av kritikken, ler hun.

– Eva derimot stiller ikke spørsmål ved å ligge med gutter, hun tenker ikke så mye over det, og det er bra, synes jeg, sier Ingeborg.

– Feminister kan jo ligge med gutter de også, da, skyter Ada inn.

– En annen tanke jeg har, er hvordan de viser hvor forskjellig sex kan være for mennesker. For Noora er det en veldig stor greie, da hun tidligere har blitt såret. For Vilde er sex bare noe hun vil få ut av veien, og for Eva er ikke det noe farlig, det følger liksom ikke med så mye emosjonell bagasje. Det er jo også noe som er viktig å vise, kvinner har jo ikke en generell opplevelse, forteller Renate.

En ny side

Noora er hovedpersonen i sesong 2. Her får vi se en annen side av den tøffe jenta med de kule kommentarene, når hun forelsker seg i bad boy-en William.

– I sesong 1 så vi for det meste bare fasaden til Noora, men som hovedperson i sesong 2 er det meningen at vi skal se hennes svake side, forteller Ingeborg.

– Før var hun jo bare todimensjonal og hun var konstant sterk, men nå har hun fått litt mer dybde, sier Renate.

– Skam startet opp som en ungdomsserie hvor vi får innblikk i en gjeng i førsteklasse på videregående. Det startet litt med en ungdomsskolementalitet, hvor de store problemene var «er bestekompien min homofil?», til å ta seg kraftig opp, kanskje litt for mye, sier Ada.

– Det blir så brått så dramatisk, nå er heller problemet «skal kjæresten min i fengsel?» – og «skal man flytte sammen i en alder av 17 år?».

– Førsteklasse for meg, var mer noe helt nytt og spennende med nye mennesker, festing og hooking. Revyen er samholdet og det er alt dette som gjør første klasse til det det er. I andreklasser ser man riktignok ting i et litt annet perspektiv, sier Renate.

Prøver å please alle

– I jentegjengen finner vi mange forskjellige personligheter, men et gjennomgående trekk i serien er samholdet mellom dem. Det er disse øyeblikkene i Skam som er de fineste, når jentegjengen kommer sammen, sier Renate.

– På den annen side savner jeg litt de «quirky» øyeblikkene i sesong 1, legger Ada til. Hun refererer til Nissefesten hvor jentene ender opp med å bære en full og bevisstløs Vilde hjem, mens «Deilig er jorden» spilles i bakgrunnen. Hun peker på at Skam har blitt mer amerikansk i den forstanden at det kan passe inn i en vanlig «Hollywood-klisje». Det merkes at sesong 2 har blitt mer påvirket av publikum og voksenstemmene fra kronikkene.

Manusforfatter og serieskaper Julie Andem skrev historien om William og Noora først, men jentene setter spørsmålsteget ved hvordan historien har utviklet seg.

– Problemet dukker opp når man starter med å «please» alle, sier Renate.

Skam har en utrolig stor makt når det kommer til det å nå ut til unge folk, og det er ingen tvil om at tematikken og problemene som blir tatt opp er viktige. Ingeborg fremhever viktigheten av dette nettopp fordi 13-åringene ikke klarer å se på ting med samme perspektiv som unge voksne. Det som er åpenbart for en 28-åring er ikke nødvendigvis like åpenbart for en 13-åring. Det er derfor det er viktig at Vilde sier «det første man gjør når man har blitt voldtatt, er å dra til legevakten».

De er enige om at temaene Skam har tatt opp er viktige, men sunne kjærlighetsforhold synes de at sesong 2 mangler.

– Jeg har nevnt dette i en tidligere podcast, men jeg synes Skam

har glemt de problemene man faktisk har på ungdomsskolen eller videregående. De vektlegger sunne rollemodeller, men har glemt sunne kjærlighetsforhold, sier Ada.

– Det er på tide at vi ser et forhold hvor man er snille mot hverandre, det er kanskje derfor folk likte Eva og Jonas. De var litt mer kompiser og snakket med hverandre når noe var galt, legger Ingeborg til. William og Noora derimot er en annen historie. Gjentatte ganger blir William unnskyldt nettopp fordi han har hatt det vanskelig.

«Det er mange som opplever fæle ting hver dag, men det å være en drittsekk er et aktivt valg du tar», sier Noora når hun konfronterer ham. Det er veldig riktig og veldig bra sagt, men samtidig føler de at Noora glemmer dette.

– Selv om noen ikke er slemme mot akkurat deg betyr ikke det at de nødvendigvis er snille, sier Renate og legger til sitatet «a lapse in cruelty is not evidence of kindness», mens hun ler.

Roser Skam for åpenhet

Liza Arntzen i Dixi ressurscenter har rost Skam for å sette temaer som voldtekt og overgrep på dagsordenen.

–Jeg synes det var veldig modig av serieskaperne å ta opp et slikt tema, de gikk såpass langt i en historie og det var modig, sier Renate.

– De tok det opp på en utrolig fin måte, nettopp ved å vise at det skjedde på en fest i en mer realistisk setting, skyter Ada inn.

– Du trenger ikke være sikker, det trenger ikke å være blod overalt men det er likevel legitimt, noe som er viktig å vise unge seere. Det med nakenbildene er også viktig, sier Ingeborg. Det er noe mange opplever og det å oppbevare slike bilder er jo ulovlig. Ada vektlegger viktigheten av akkurat denne episoden, men peker ut også den ene feilen hun ser, nemlig William. Han velger å ignorere Noora i over en uke, hun har isolert seg selv og ligger hjemme med angst. Uansett om det er for tøft for ham eller ikke virker det som han ikke bryr seg.

– Kampanjen «William må svare» provoserte, vær så snill og ikke bli sammen med en fyr som ikke støtter deg i en slik situasjon, sier hun.

– Jeg føler at det de ville vise i denne episoden, er at når man har blitt utsatt for et overgrep må man snakke med noen. Da blir det veldig rart at William ikke stiller opp eller støtter henne, sier Ingeborg. De stiller spørsmål ved at både den yngre og eldre generasjonen idealiserer William, hva er det de ikke skjønner?

– Det er her jeg føler skillet mellom vår og den eldre generasjonen viser seg, sier Ada.

– Har vi et sterkere syn på enkelte ting enn de eldre? Feminismen har jo fått et oppsving i det siste. Tredjegerasjonsfeminister er oppvokst med en «det går greit-mentalitet», mens vi som den litt udefinerte fjerdegenerasjonen er mer bevisst på slike situasjoner. Med vår generasjon har det blitt mye mer interseksjonalitet, det handler ikke lenger bare om hvite middelklassekvinner, avslutter Renate.

Reisedagbok FRA ET EUR

Peder Østring er tidligere sentralstyremedlem i Rød Ungdom, og siden februar har han vært på reise gjennom Europa sammen med kjæresten sin. Vi ba ham gi oss en liten stemningsrapport fra kontinentet i krise. For å se bilder fra turen kan du søke på #SofederPåTur på Instagram.

Gjennom reisa vår har vi snakka med mange forskjellige mennesker; både aktivister og vanlige folk. Inntrykkene er veldig forskjellige, men man kan ikke avfeie at Europa står ovenfor en rekke store problemer. Det er lett å peke på fellesnevneren for alle landa vi har besøkt - sosiale forskjeller, finanskrisen og fremmedfrykt. Samtidig har det også vært inspirerende å møte de menneskene som organiserer seg sammen i solidaritet, og for å finne løsninger.

En blå vind har feid over kontinentet, livnært av fremmedfrykt og høyrepopulisme. Uniformerte menn som vandrer rundt i gatene på militant vis er ikke lenger noe vi kun kan lese om i historiebøkene, men realiteten i noen land. På Ungarns nasjonaldag 15. mars fikk vi se statsminister Orban på stor-skjerm, som snakka om nasjonalt samhold og om å forsette den harde innvandringspolitikken. Nasjonalister fra Polen hadde blitt busset inn, hvor de masjerte med flagg og uniform, men som vår kamerat i Ungarn påpekte var det mer enn nok fascister der fra før av.

På reisen vår har det ikke bare vært maten og språket som har virket rart. Vi ble kjent med noen ungdommer på venstresida som kunne fortelle oss at deres viktigste sak var kampen mot islamistisk fundamentalisme i Tyrkia. For meg var dette en rar prioritering, som i Norge hadde plassert deg i selskap med Siv

OPPAIKRISE

Jensen og Christian Tybring-Gjedde - ikke akkurat gjengen du helst vil være bestekompisser med. Men de kunne fortelle om en helt annen realitet: "Alle" i Tyrkia er muslimer, så det er ikke snakk om en minoritet som blir beskyldt for å ta over samfunnet, men reaksjonære krefter som ønsker å ta tilbake hardt tilkjempede rettigheter, som selvbestemt abort. De er Tyrkias svar på KrF og Høyre.

Realiteten er også helt annen på gata. Mens vi i Norge oftest sliter med å få folk opp av sofaen og ut på Eidsvollss plass, var Tyrkia på randen av revolusjon i det såkalte Gezi-park opprøret i 2013. Det ble møtt knallhardt fra myndighetene, og flere døde. I det siste har president Erdogan brukt terrortrusselen som et påskudd for å gjøre det svært vanskelig å mobilisere til protester mot myndighetene. Like før vi kom til Tyrkia hadde også EU inngått en avtale med Erdogan, med mål om å hindre flyktninger fra å komme seg til Europa. EU skulle sende tilbake alle flyktninger som ankom Hellas, mot at de bytter til seg syrere på tyrkisk jord. I tillegg ville Tyrkia få 4.7 milliarder Euro, enklere vilkår for å få visa til Schengen-sonen, og fortgang i forhandlingene om Tyrkisk EU-medlemskap. Det er et paradoks at EU heller velger å bruke penger på å stenge flyktninger ute, enn å hjelpe dem. Å inngå en slik avtale med Tyrkia legitimerer det sittende regimet, som selv er med på å skape flyktninger i de kurdiske delene av landet, og det er iallefall ingen humanitær løsning for de aktuelle flyktningene.

På den andre siden av Egerhavet, i Hellas, er den sosiale situasjonen for vanlige grekere slående. Stadig stigende skatter og avgifter blir påtvunget alt og alle, mens de rikeste for lengst har gjemt unna pengene sine i skatteparadis. En kamerat i Thessaloniki fortalte oss at begrepet arbeiderklasse begynte å miste sin mening i Hellas; ingen på hans alder hadde jobb å gå

til uansett. Likevel finnes det en hel del som har det verre. I tre uker jobbet vi som frivillige på en uformell flyktingeleir i Pireus, den nylig privatiserte havna i Athen. Tusenvis av flyktninger, fortrinnsvis afghanere og syrere, har satt opp telt der i påvente av å få innvilget asyl i Europa.

Dessverre har Hellas' asylsystem fullstendig brutt sammen, og dermed også kastet tusener av flyktninger ut i en limbo mellom krig og «festning Europa». Vi fikk høre at de hadde blitt tildelt et Skype-nummer de kunne ringe et fast tidspunkt hver uke, for å få starta behandlingen av søknaden sin, men ingen klarte å komme gjennom. Vi møtte fortvilte foreldre, som ikke ville at det skulle settes opp midlertidige skoler for barna, for det betydde at de var i ferd med å bli permanente flyktninger. For meg var det hele ganske klart: Når Norge har vært med på å destabilisere Afghanistan gjennom mer enn ti år med krig, må vi i det minste ta konsekvensen av det og hjelpe de som nå flykter. De trenger opphold i et fredelig land, ikke Sylvi Listhaug som plasker rundt i overlevelsedsdrakt i Lesbos.

Det er nok av problemer å ta tak i for venstresida i Europa. Men folket er ikke passive objekt til facisme og undertrykking. Vi har sett Bratislava stappfull av antifascister etter at den islamofobe Fico ble gjenvalgt som statsminister. I Makedonia, et land med svært begrenset protestkultur, holdes det nå daglige demonstrasjoner med folk som er lei de gjennomkorrupte politikerne som skjerner hverandre fra rettslig forfølgelse. I Hellas har frivillige og flyktninger organisert demonstrasjoner og driften av de uformelle leirene helt på egen hånd, i vakuumet av hjelpeorganisasjoner og myndigheter. Solidariteten og kampviljen finnes allerede, og hvis den deles over landegrensene er kampen for en rettferdig framtid langt fra tapt.

SKOLEELEVER HAR FUNNET SE FOR MYE I ALT FOR LANG TID

76 % av folkeskoleelevene syns at skoledagen har blitt for lang etter folkeskolereformen som kom i 2013. Ut av den misnøyen vokste aktivistgruppa «En stor langfinger til den nye folkeskolereformen», som Blomster og Barrikader har møtt en grå mai-dag til en prat om aktivisme og barnemakt.

Saken er i sentrum – ikke personer. Derfor får jeg vite med det samme fra mine to intervjupersoner, at de ikke vil fortelle særlig mye om seg selv til BoB. I en tid hvor det selv på venstrefløyen er fokus på personer, formenn og politiske ordførere, er det vanskelig å ikke at have noe respekt for det synet.

Legolas er den offentlige talsperson for aktivistgruppen «En stor langfinger til den nye folkeskolereformen», som startet opp umiddelbart etter sommerferien i 2014.

– Vi hadde gått rundt og hatet å gå på skole et år, forteller han.

– Ikke at skolen hadde vært supergøy før, men etter regjeringens skolereform i 2013 ble alt forandret. Mest markant og mest hatet er de lange skoledagene. Legolas fortsetter:

– Hele året har vi fått vite: Gi det et år, så er dere vant til det. Men det ga vi ikke mye for. Vi var sure på konseptet, nemlig at vi skulle gå så lenge på skolen hver dag. Så etter et år, da vi kom tilbake, var det ennå verre. Det provoserte oss, og vi sa: Det gidder vi ikke. Så fik en i vennegruppa vår en idé om å lage en elevstreik, hvor vi ble borte fra skolen for at vise at nå hadde vi fått nok. Vi lagde en Facebookside, som raskt ble rimelig stor. Til å begynne med hadde vi vært redde for å lage en demonstrasjon, fordi vi tenkte at det ikke ville komme så mange. Men så lagde vi en demo, hvor det kom ordentlig mange: 4-5000. Det syns vi var fucking nice.

Hvorfor kom det så mange?

– Fordi det var noe folk kunne merke selv. Denne reformen gjør ikke noens skoleliv bedre. Folk kunne ikke få noe skikkelig svar på hvorfor reformen ble lagd; den gjorde bare skolen markant verre."

Hvordan mobiliserte dere?

– Vi var litt heldige. Vi har mange venner, som har venner, som har venner... Og så spredte ordet seg på Facebook. Så vi utnyttet facebookkulturen, men vi var også

ute og hang opp plakater, og fikk elevrådet til å informere videre. Deretter fikk vi hjelp av noen organisasjoner til å spre ordet, blant annet Folkeskoleforeldre. Folkeskoleforeldre er en relativt ny foreldreorganisasjon, som arbeider for en kortere skoledag.

Man har ikke lyst til at gå på skolen lengre

Da jeg spør hva slags folkeskole langfinger-guttene drømmer om, kommer svaret umiddelbart:

– En skole man gidder å komme i. Hvor det er plass til individet, individets behov, kreativitet og utfoldelse. Hvor man ikke blir plassert i en firkanta boks. Vi er lei av å bli behandlet som en datamaskin.

At skolereformen skulle gagne de svake med leksehjelp og –caféer, ser de som det rene oppspinn. – Det er ikke de svake elevene som vinner på reformen. Man tar jo noen som overhodet ikke har lyst til å gå på skolen og får dem til å gå på skole to timer ekstra hver dag. Det får folk til at droppe ut eller bli syk av stress.

Og Legolas fortsetter:

– Utover det er er det også bullshit at vi ikke skal ha lekser mer. Vi får samme antall lekser, men færre krefter og mindre tid til å få gjort dem. Leksene er overhodet ikke blitt avskaffet. Vi vil ikke høres ut som bortskjemte drittunger, men skoledagen i dag er et spørsmål om overlevelse. Man har slett ikke lyst til at gå på skolen.

Barnemakt i 2016

På gruppens facebookside kan man i tillegg til innkallinger til gruppens egne aktiviteter også finne reklamering for revolusjonær 1. mai, politisk basar i Folkets Hus og møter i barnemaktsgrupper i Ungdomshuset. Dessuten bruker Langfinger-gruppen også barnemakt-symbolet på sitt banner til demonstrasjoner.

– Vi samarbeider med barnemaktsbevegelsen fordi vi ønsker det samme; en verden hvor barna har noe å si. Vi kommer til møtene deres og er enige med dem, og de er enige med oss. Vi er en del av en større idé om, at barn

skal ha noe å si, sier Legolas.

Hva er barnemakt for dere?

– Barn skal ikke bare få beskjed om at 'det vet du ikke noe om' eller 'sånn er det bare.' Barn skal ha lov til å stille spørsmålstegn. Vi skal ikke nødvendigvis med i en regjering – vi sier bare at barn ikke skal holdes nede. Vi skal høres, når det er noe som angår oss. De voksne skal ikke bare innføre ting; de skal spørre våre representanter eller lage en undersøkelse om hva vi mener. Vi opplevde at det kom en reform over natten, og vi visste ikke noe om det før den ble innført. Da alle foreldre og lærere var ute og demonstrerte, sto vi elever igjen og tenkte: Hva skjer? Det provoserer oss mye. Vi vil høres, tas med i avgjørelser og tas alvorlig.

Reformen er et produkt av kapitalismen

Gruppen ser ikke seg selv som en del av det venstre-radikale miljøet, men de har vært representert på Politisk Basar i Folkets hus, som ifølge arrangørene Venstre-radikal Organisering «har som formål å samle forskjellige utenomsparlamentariske grupperinger og prosjekter på venstrefløyen, og skape et rom hvor de kan få mulighet til å presentere hva de gjør.» Legolas forklarer:

– Deltagerne på våre ting er ikke nødvendigvis venstreorienterte, men vi ser skolereformen som et produkt av kapitalismen. Den bygger på ideen om at vi ikke er mennesker, men fremtidig profit.

De aktive i gruppen har også begynt å stille spørsmål ved det parlamentariske system og hele den måten samfunnet fungerer på. Han uddyper:

– Hvorfor skal det være sånt et kjør? Kan vi ikke få lov til bare å være mennesker? Vi kunne godt tenke oss å gjøre det vi har lyst til, for eksempel noe kreativt eller bare noe utover det normale. Når vi sier det, får vi høre at vi bare er noen venstreradikale som skal holde kjeft. Det har bare gjort lankene våre enda mer aktuelle: Hvorfor kan man ikke sette spørsmålstegn ved hvorfor det finnes penger, og hvorfor alt handler om profit? Og hvorfor skal man leve i en kjernefamilie? Men når man spør om det, blir man bare kalt autonom anarkist. Vi skulle ønske at alle så ting i en større sammenheng. Skolereformen er lagd for at vi skal bli fremtidig profit.

Aktivismen betyr alt

«En stor langfinger til den nye folkeskolereform» er ikke

bare ennå en ny interesseorganisasjon, men en aktivistgruppe. De støtter fullt opp om arbeidet som den nye elevorganisasjon *Alle Danmarks Folkeskoleelever (AFDE)* gjør, men de er ikke så glade i å gå den parlamentariske veien, hvor man gjennom elevråd skal arbeide sammen med voksne.

– Vår organisasjon er aktivisme; vi gjør ikke annet, slår Legolas fast.

– Vi prøver å finne på nye måter å få politikerne til å snakke om tingene og få folk til å se at politikerne ikke snakker om dem. Vi skriver ikke leserbrev, det gjør ADFE og det har vi full respekt for. Men vi er ikke ADFE.

Hva er målet med aktivismen deres?

– Målet er å endre skolereformen. Men det kan man ikke med en enkel demonstrasjon, så man blir nødt til å presse på og tvinge politikerne til å se det i øynene, så de blir så lei av det at de må endre det. Det har de også gjort: SFI (Danmarks statistiske sentralbyrå) har vist at 76 % av elevene syns at skoledagen er for lang. Folketinget sa til SFI at de ikke måtte si til noen at de hadde gjennomført den undersøkelsen. Men det gjorde de likevel, fordi de kunne se at skoleelever begynte å organisere seg og gjøre motstand. Det tvang Folketinget til å snakke om det.

Noen har kritisert dere for å ha et litt militant uttrykk. Hva sier dere til det?

– Når vi lager en demonstrasjon, sørger vi for at alle kan komme til den. Hvis elevene er så sure, at de ikke kan dra på demo uten å kaste kinaputter, og også blir sure på politiet over at de stopper dem, viser det oss at det er mye sinne. At det kommer noen med en annen idé, tar vi ikke avstand fra, og vi tar heller ikke ansvar for det. Vi prøver ikke å være militante i vårt uttrykk, men vi forstår godt at folk er sure.

Hvordan kan man bli en del av kampen?

– Gå inn og lik Facebooksiden vår og kom på tingene våre. Uttrykket vårt er sintere enn ADFE, og hvis man ikke er typen som går på demonstrasjon, men likevel vil engasjere seg, oppfordrer vi folk til å organisere seg i ADFE. Ellers syns vi at du skal samle dine venner og folk du kjenner og spørre: Hvorfor skjer dette? Og så gjør noe. Man skal selvfølgelig ha det gøy, men man skal også være sur og ikke finne seg i ting; skoleelever har funnet seg i altfor mye i altfor lang tid.

VI VANT S MED Å TA

Retten til selvbestemt abort har ikke kommet av seg selv. Og ser man på hvordan det står til med abortrettigheter i resten av verden, blir vi minnet om at vi må være forberedt på å slåss for å forsvare rettighetene våre også i framtida.

16. mars fikk vi se et glimt av hvor kvinnefiendtlige KrF kan være. Da foreslo de nemlig at kvinner som vil utføre abort skal gjennomgå en statlig pålagt refleksjonstid før de får ta valget sitt. Den såkalte «skamdagen» blei møtt med massiv kritikk, både for å antyde at kvinner ikke allerede tenker over valget sitt på forhånd, for å ha som mål å uthule abortretten, og for å være gammeldags og moralistisk. Forslaget møtte enorm motstand og blir heldigvis ikke innført i Norge med det første.

Samtidig som det virker høyst uaktuelt å innføre en «skamdag» i Norge, er «skamdager» et av virkemidlene konservative politikere i USA bruker for å uthule abortrettighetene der. Det er fortsatt 74 land i verden som enten ikke tillater abort i det hele tatt, eller bare hvis det er en reell fare for at kvinnen kan dø eller kan få alvorlig helsekonsekvenser. Selv om USA ikke er et av disse landene, har det for store deler av befolkningen i reproduktiv alder blitt et land uten en reell rett til abort.

Retten til abort har tradisjonelt stått sterkt i USA, og er forankret gjennom den berømte høyesterettssaken Roe vs. Wade i 1973 som gjorde at alt av lovverk eller domsslutninger på delstatsnivå der abort blei kriminalisert blei underkjent. Dette førte til en de facto lovfesting av retten til selvbestemt abort i USA. Dermed var slaget mot abort tapt for den amerikanske høyresiden, men de ga seg ikke, de bytta bare strategi. De senere årene har

Tekst

Linn-Elise Øhn Mehlen

Foto

Anja Ariel Tørnes Brekke

SLAGET, MEN ER VI I FERD MED KRIGEN?

strategien vært å angripe kvinners rettigheter på alle tenkelige vis uten å rokke ved selve retten til abort.

Begrepet War on women blei introdusert i amerikansk politikk rundt kongressvalget i 2010. Det beskriver en hurtig voksende bevegelse, i all hovedsak bestående av eldre, hvite, kristne, republikanske menn, som fører en effektiv krig mot kvinners frihet. De er mot alle tiltak for bedre tilgang på prevensjon. De vil at skolen skal undervise om avholdenhet i stedet for sikker sex. De vil fjerne tilskuddene til kvinnehelseorganisasjoner og institusjoner som utfører abort, for eksempel Planned Parenthood. De har innført lovgivning som gjør at aborter ikke blir dekket av helseforsikring i en rekke delstater. De har startet en rekke egne religiøse abortklinikker, der hensikten er å presse fortvilte kvinner til å fullføre svangerskapet. En del av disse klinikkene krever blant annet at kvinnene må be for sitt ufødte barn, at de må gi barnet et navn, at de må studere ultralydbilder av fosteret. De forteller gravide at aborter kan ødelegge muligheten for å bli gravid i framtida og at aborter kan forårsake selvmordstanker. Denne krigen har ført til at delstater som Mississippi, med rundt 3 millioner innbyggere, nå bare har én eneste abortklinikk.

Når amerikanske damer i 1973 vant retten til selvbestemt abort var det nok mange som trodde de hadde vunnet krigen. Nå virker det som om det var aborttilhengerne som vant slaget, mens abortmotstanderne er i ferd med å vinne krigen. Dette skjer til tross for at et flertall i USA mener at abort burde være lovlig. Det er kanskje det som gjør USA til et så nedslående eksempel – vi tar det for gitt at når retten er vunnet er den vunnet for alltid. USA er et eksempel på at det motsatte kan skje.

Selv om det er nedslående hvordan abortretten nå uthules i USA, finnes det som sagt 74 land i verden hvor det står enda verre til. Chile, Malta og El Salvador er tre av seks land i verden som heller vil at kvinner skal dø enn ta abort. Der er det ikke lovlig – under noen omstendighet – å ta abort. Utover de seks er det henholdsvis 47 land som kun tillater abort om det er en reell fare for at kvinnen kommer til å dø av fødselen, og 21 land som tillater abort om det er store helsefarer knyttet til fødselen. På listen over de 68 landene finner vi for eksempel Irland, Polen,

Thailand og Brasil.

Retten til selvbestemt abort – ikke bare abort på grunn av helsemessige årsaker, seksuelle overgrep eller død – men retten til selvbestemt abort er en av de aller viktigste sakene den internasjonale kvinnebevegelsen kan kjempe for. Det er helt latterlig å tro at det å forby aborter vil fungere, fordi for mange kvinner er det ikke et alternativ å ikke ta abort. Hvert år gjennomgår 21,6 millioner kvinner utrygge aborter, og hvert år dør 47 000 kvinner fordi de nektes retten til abort. Dette gjør kampen for selvbestemt abort til en kamp på liv og død. Grunnleggende sett er retten til selvbestemt abort synonymt med retten til å bestemme over sin egen kropp. Det er en uvurderlig frihet, som millioner av kvinner i dag mangler. Det er på høy tid at retten til å bestemme over egen kropp blir en rett som hvert eneste menneske har, også kvinner, men det er dessverre lite som tyder på at dette er en kamp vi kommer til å vinne med det første.

Heldigvis finnes det organisasjoner som jobber for å tilby kvinner retten til abort, også i land der det er forbudt. Women on web sender for eksempel abortpiller til land hvor abort er ulovlig, og Women on waves frakter kvinner ut i internasjonalt farvann der hjemlandets lover ikke gjelder, og utfører aborten der. Selv om dette er flotte initiativer trengs det fortsatt et økt press internasjonalt for abortrettigheter. Kanskje tida er moden for en internasjonal lov om retten til selvbestemt abort. Kanskje bør retten til selvbestemt abort inn i menneskerettighetene. En ting er i alle fall sikkert: kvinnebevegelsen må på offensiven i dette spørsmålet, og vi som bor her liberale Norge må gjøre mer for å støtte de som slåss for abortrettigheter i andre land.

Abortloven er så utrolig viktig fordi den gir kvinner frihet til å bestemme over egen kropp og eget liv. Norge setter denne friheten over religiøse og moralske overbevisninger. Dersom vi går med på innskrenkninger og restriksjoner i denne friheten, kan vi over tid risikere en uthuling av retten til abort. Og da snakker jeg ikke bare om lovverket, men også om folks holdninger til abortspørsmålet. Derfor trengs det internasjonal handling slik at alle verdens kvinner får friheten til å bestemme over egen kropp.

STOPP DEM!

I mai møttes tusenvis av klimaaktivister i Lausitz i Tyskland. Lausitz er åstedet for en av verdens største utgravninger av brunkull, som er alt annet enn klimavennlig. Denne kullminen ville vi blokkere og få stengt ned med sivil ulydighet. Aksjonens navn var "Ende Gelände", som betyr noe i retning av "hit, men ikke lengre." Det passer godt, med tanke på hvordan det står til med klimaet.

Jeg skal ikke kjede dere med tørre facts om hvordan det står til med klimaforandringene. Dere vet sikkert utmerket at temperaturene stiger, at innlandsisen smelter og at vi ikke har lang tid igjen før det er for sent.

Klimaproblemene rammer skjevt. Når vi diskuterer klima, høres det ofte ut som om hele jorden går under i én stor apokalypse; at alt vil brenne opp (eller oversvømmes), og at alle dør. Sånn kommer det ikke til å skje. Verdens rikeste vil nok klare seg. De vil sikre seg mot alle katastrofer og fortsette med å leve det gode livet de lever nå. Og på samme måte som at man på Sicilia skal betale mafiaen "beskyttelsespenger" for ikke å få brent ned huset sitt, vil man kanskje i framtiden kunne kjøpe seg sikkerhet for problemene kapitalistene selv har skapt. De vil nok klare seg, de vil nok tjene penger.

Man kan stille spørsmålet: "Har verdens rike ikke en interesse i å redde klimaet?" Men uanset hva svaret er, er det ikke det det kommer an på. Pengene flyder dit hvor de gir den største avkastning. Det er et grunnleggende vilkår i kapitalismen. Derfor vil de rike ikke gå med på å droppe kull og andre fossile brennstoffer.

Og derfor vinner vi ikke klimakampen med gode argumenter, men ved å mobilisere størst mulig motstand. Vi skal legge et bredt, folkelig press på verdenseliten som for lengst har stukket av fra oss andre. De presser oss i lønn, de ødelegger klimaet vårt og de gidder ikke betale skatt, men gemmer sine penger i Panama. Hva skal vi gjøre med det? Vi skal angripe dem der hvor de er svakest; i produksjonen, i infrastrukturen og andre steder der det virker – akkurat som vi gjorde med Ende Gelände.

Det skal vi gjøre internasjonalt. Kapitalen er multinasjonal, så det må vi også være. Derfor er vi i Sosialistisk UngdomsFront (SUF) glade for å arbeide sammen med Rød Ungdom om å bygge opp en ung, europeisk venstrefløy som kan være en motmakt til de steinrike menn i dress. Vi møtes til protester og blokkader sammen med tusenvis av andre unge fra hele verden, og det er nødvendig at vi bliver ennå flere og ennå sterkere. Ellers får vi aldri stoppet dem; hverken den rike verdenselite, eller klimaproblemene.

Røde hilsner

Silas Marker, redaktør for Blomster og Barrikader

ABORTLOVEN I POLEN

Tekst: Oksana Godlewski.

Abortloven i Polen er streng. I dag har ikke kvinner rett på selvbestemt abort, og du kan kun gjennomføre en abort hvis det er et resultat av voldtekt, incest eller hvis det er fare for morens liv. Kvinner i Polen i dag har allerede reduserte rettigheter til å bestemme over sin egen kropp. Nå har juristfirmaet Ordo Iuris lagt fram et forslag for totalt abortforbud. Dette blir støttet av blant annet biskoper og storpolitikere. Hvordan har de polske kvinnene reagert på dette?

Nåværende parti i regjering, Prawo i Sprawiedliwość, har ett tett forhold til den katolske kirken. Mange politikere fra det konservative partiet har vist støtte til forslaget. Polens statsminister Beata Szydło har markert støtte for et totalforbud av abort, og så at flere i partiet vil gjøre det samme. Kirkens makt har opp gjennom årene økt. Etter at Folkerepublikken Polen (PRL), en av Sovjets allierte, ble oppløst, var kirkens ønske å «gå tilbake gammeldagse kjernefamilier» slik de var før andre verdenskrig.

Abortloven har ikke alltid vært like streng som i dag. Under PRL hadde kvinner rett til selvbestemt abort. 60- og 70-tallet var årene hvor stigmaet rundt abort var på det laveste. Etter Folkerepublikkens fall ble abortloven grov regulert, som førte til at Polen fikk en av Europas strengeste abortlover.

Noen få timer etter at forslaget ble lagt frem i regjeringen, organiserte over 60.000 motstandere seg. Kampen for selvbestemt abort er ikke ny i Polen, men dette forslaget vekket et sterkere sinne blant kvinner og menn. Mange tusen demonstrerte og slagordet var; helvetet for kvinner fortsetter. Flere kvinner forlot gudstjenester når prestene viste støtte til forslaget. Dette forslaget vil ramme de fattigste kvinnene mest, siden de ikke har råd til å dra utenlands for å gjennomføre en trygg abort.

Demonstrantene har under noen av demonstrasjonene bundet sammen hundrevis av kleshengere som et symbol for hvilke muligheter kvinnene har med abortrestriksjonene i landet. Demonstrantene har brukt hashtaggen #CoatHangerRebellion på sosiale medier for å opplyse resten av Europa om situasjonen til kvinnene i Polen i dag.

Ikke glem å støtte kvinnes kamp #CoatHangerRebellion!

BLI MED I RØD UNGDOM

Send sms «RU 50 + navn og adresse» til 2434
(50 kroner)

rødungdom.no/medlem

